

СИСТЕМА ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ УКРАЇНИ

*Онопрієнко Ю.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Макогон В.Д., д-р екон. наук, професор
Київський національний торговельно-економічний університет*

Система податкового планування відіграє вагому роль у системі фіскального регулювання соціально-економічних процесів. В умовах трансформаційних перетворень важливим завданням є адаптація складових системи податкового планування до змін фінансово-економічних умов. Важливо виважено оцінити вплив внутрішніх та зовнішніх чинників на податковий потенціал територій, обґрунтувати доцільність та особливості застосування податкових режимів в залежності від статусу платника податків, напрямків і результатів їх фінансово-господарської діяльності, місця реєстрації та організаційної структури підприємств. Разом з цим, для ефективної реалізації податкової політики та оцінки альтернативних варіантів, підприємство повинно використовувати коректні методи та інструменти податкового планування, пов'язані з особливостями оподаткування конкретних видів діяльності.

Основне завдання податкового планування полягає в попередньому розрахунку варіантів сум податків за результатами загальної діяльності та по відношенню до конкретної угоди в залежності від різних правових форм її реалізації з використанням правових можливостей чинного законодавства [1, с. 181].

До основних етапів податкового планування можна віднести: виявлення ризиків оптимізації, аналіз проблем і постановка задачі для створення нової податкової схеми, підбір інструментів, за допомогою яких можна провести податкове планування, створення податкової схеми і робо-

та з нею, виявлення ризиків тощо. Методологія та інструментарій податкового планування має досить широкий спектр теоретичних і практичних способів для створення ефективної системи податкової оптимізації, кожен з яких орієнтований на конкретну ситуацію і дозволяє спрогнозувати її розвиток в майбутньому.

У податковому плануванні в організації можуть використовуватися різні інструменти. Основними інструментами податкового планування України є [2]: використання офіційних пільг згідно з чинним податковим законодавством; використання особливих форм договорів з партнерами, завдяки чому можна оптимізувати податковий тягар; доведення ціни угоди до оптимальної; застосування спеціальних податкових режимів і систем, які передбачені Податковим кодексом.

Також розробка моделі впровадження інструментів повинна бути ефективною та відповідати вимогам підприємства. Компанія має право використовувати вибрані інструменти, використовуючи зміни законодавства. Зміни відбуваються постійно – змінюються ставки, скасовуються пільги і режими, вводяться інші режими та пільги.

До того ж, податкове планування в Україні передбачає використання різних зовнішніх і внутрішніх методів. До зовнішніх відносяться такі заходи, як зміна виду діяльності або юрисдикції. Це відбувається вкрай рідко і вимагає більш серйозного обґрунтування, ніж мінімізація податків. До внутрішніх методів планування можна віднести наступне: вибір облікової політики (переважно проводять раз на рік). Завдяки переоцінці основних засобів, команда може заощадити на податках на майно і прибуток.

Аналітично-розрахунковий метод: аналізуються показники минулих періодів, в результаті в баланс на наступний рік закладаються плани по зміні в ту чи іншу сторо-

ну: числа працівників; обсягів робіт; обсягу активів. Балансовий метод: моделюються різні фінансові та господарські ситуації. Наприклад, моделюється потреба фінансів і аналізуються різні джерела. Нормативний метод: майбутні податки розраховуються методом розрахунку планових показників з чинними ставками. Оптимізація планів: аналізуються кілька планів, вибирається оптимальний. Створення податкового поля: аналізуються ввідні дані – вид діяльності, облікова політика і т.д. На основі цих даних розробляється індивідуальний список податків і зборів, які підлягають сплаті, опрацьовуються заходи щодо зменшення податкової бази. В процесі реалізуються різні податкові схеми і робляться економічні дії з найменшим оподаткуванням [3, с. 761].

Отже, в сучасних умовах вагомим завданням є проведення дієвої фіскальної політики яка базується на застосуванні обґрунтованих методів та інструментів податкового планування. В рамках цієї системи повинні бути розроблені моделі оптимальної структури організації діяльності з урахуванням вимог законодавства, одночасно використання наданих в рамках його дії можливостей.

Перелік посилань:

1. Матвійчук Л. О. Податкове планування як інструмент управління фінансово-господарською діяльністю підприємства: Київ, 2016. № 11. С. 178–186.
2. Податкове планування: інструменти і методи зниження податкової бази. URL: <https://www.gd.ru/articles/10319-nalogovoe-planirovanie> (дата звернення: 23.04.2020).
3. Ткачик Л. П. Спрощена система оподаткування як інструмент агресивного податкового планування: Київ, 2018. № 2(2). С. 758–762.